

Briuselis, 2017 m. vasario 3 d.
(OR. en)

5740/17

EDUC 24
JEUN 11
SOC 53
EMPL 39

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Ankstesnio dokumento Nr.:	5240/17 EDUC 8 JEUN 3 SOC 11 EMPL 7
Dalykas:	Švietimo ir mokymo indėlis socialinės sanglaudos srityje ir bendrų Europos vertybių puoselėjimas 2017 m. Europos semestro kontekste - <i>Politiniai debatai</i> (Vieši debatai pagal Tarybos darbo tvarkos taisyklių 8 straipsnio 2 dalį [pirmininkaujančios valstybės narės siūlymu])

Pasikonsultavusi su Švietimo komitetu, pirmininkaujanti valstybė narė parengė pridedamą diskusijoms skirtą dokumentą, kuriuo bus remiamasi politiniuose debatuose 2017 m. vasario 17 d. Švietimo, jaunimo, kultūros ir sporto tarybos posėdyje.

**Švietimo ir mokymo indėlis
socialinės sanglaudos srityje ir bendrų Europos vertybių puoselėjimas
2017 m. Europos semestro kontekste**

Pirmininkaujančios valstybės narės diskusijoms skirtas dokumentas

Šie politiniai debatai yra viena iš teminių diskusijų, kurios rengiamos Tarybai siekiant prisidėti įgyvendinant 2017 m. Europos semestrą ir kuriose pirmininkaujanti valstybė narė kaip vienijančią temą yra įvardijusi „socialinio ir ekonominio klimato gerinimą siekiant kurti geresnę Europą“. Pirmininkaujančios valstybės narės tikslas – užtikrinti, kad visų atitinkamų sudėčių Taryba (pavyzdžiui, Švietimo taryba) ir jos parengiamieji organai prisidėtų prie Europos Vadovų Tarybos diskusijų dėl Europos semestro.

Pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad Švietimo taryba, diskutuodama dėl 2017 m. Europos semestro, daugiausia dėmesio turėtų skirti **socialinei sanglaudai ir bendrų Europos vertybių puoselėjimui**. Taip yra dėl to, kad Europos Sąjunga (ES), pusę šimtmečio užtikrinusi žemynui taiką, saugumą ir gerovę, turi propaguoti esmines pagrindines vertybes, kuriomis skatinama įtrauktis įvairovėje.

Dėl įvykių Europoje ir kitur pasaulyje kyla klausimų, kurie kelia nerimą ES piliečiams ir kuriems spręsti būtinas dėmesys ir bendri veiksmai ES lygmeniu. Tokie įvykiai kaip 2008 ir 2009 m. ekonomikos ir skolų krizės buvo nuolatinio nedarbo ir sumažėjusio darbo užmokesčio priežastis; tai turėjo neigiamą poveikį jaunimui ir neleido augti realiajam darbo užmokesčiui. Dabartinis nestabilumas Europos kaimyninėse valstybėse prisidėjo prie padidėjusių migracijos srautų, radikalių ideologijų stiprinimo, smurtinio ekstremizmo, terorizmo ir kitų saugumo problemų.

Be to, reikia nepamiršti pastarojo meto ir būsimų politinių realiųjų, tokių kaip JK referendumo dėl išstojimo iš ES rezultatai, JAV prezidento rinkimų rezultatų įtaka transatlantiniams santykiams ir populistinių partijų iškilimas – visa tai yra bendri Europos Sąjungai ir jos valstybėms narėms rūpimi klausimai.

Todėl nepaprastai svarbu, kad iš naujo peržiūrėtumėme savo nuostatas ir pakartotumėme, jog ES yra grindžiama tam tikromis pagrindinėmis vertybėmis, kurios neturėtų būti vertinamos aplaidžiai arba laikomos duotybe. Šios bendros vertybės ir bendrieji teisės principai, įtvirtinti Europos Sąjungos sutarties 1–3 straipsniuose, sudaro Europos socialinį, politinį ir kultūrinį paveldą ir lemia, kas tokie mes esame ir ko siekiame: vis glaudesnės Europos piliečių Sąjungos, grindžiamos vienybe įvairovėje. Todėl švietimo politikai turi tekti itin svarbus vaidmuo, kad būtų skatinama įtrauktis ir pagarba įvairovei Europos Sąjungoje.

Reikia naujo stipraus postūmio siekiant atkurti pasitikėjimą Europos projektu, visų pirma Europos jaunosios kartos akyse. Būtina, kad šis sudėtingas laikotarpis virstų galimybe sukurti tvirtesnę, darnesnę ir labiau socialinę Europą, kuri užtikrintų ekonomikos klestėjimą ir gerovę visų amžiaus grupių žmonėms, padėdama jiems tapti visą gyvenimą besimokančiais, aktyviais ir demokratiškais ES piliečiais.

ES valstybių narių švietimo ir mokymo politika turi užtikrinti aukštos kokybės švietimą ir lygias galimybes visiems. Europos piliečiai turėtų turėti galimybę gauti kokybišką išsilavinimą. Tai reiškia, kad švietimo sistemos turėtų būti pagrįstos tvirtais įtraukimo, lygybės bei sąžiningumo principais ir turėtų teikti įgūdžius, ugdyti vertybes, gabumus ir skatinti inovacijas (visų pirma skaitmeninės darbotvarkės srityje), kurie yra reikalingi įsidarbinimui ir svarbūs gyvenime apskritai. Šiems veiksniams turėtų būti teikiama pirmenybė visose formaliojo, savaiminio ir neformaliojo švietimo ir mokymosi sistemose, pradedant ikimokykliniu ugdymu ir priežiūra, jei norime, kad jis būtų išties naudingas piliečiams, suteikdamas apsaugą nuo socialinės atskirties.

Kaip nustatyta UNESCO darnaus vystymosi tikslu Nr. 4 dėl įtraukaus ir teisingo kokybiško švietimo užtikrinimo ir mokymosi visą gyvenimą galimybių visiems skatinimo, taip pat nurodyta neseniai paskelbtame Europos Komisijos komunikate dėl švietimo tobulinimo ir modernizavimo (COM (2016) 941 final), būtina, kad visi besimokantieji įgytų aukštos kokybės išsilavinimą, žinias ir įgūdžius, reikalingus tam, kad būtų skatinamas socialinis ir ekonominis vystymasis ir socialinė sanglauda. Taigi švietimo politika turėtų skatinti socialinius ir pilietinius gebėjimus, nediskriminavimą, socialinę įtrauktį, kritinį mąstymą, gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, kultūrų tarpusavio supratimą, toleranciją įvairovei, taikos ir nesmurtos kultūros propagavimą, globalų pilietiškumą ir kultūrų įvairovės vertingumo pripažinimą, neapsiribojant kultūros indėliu į darnų vystymąsi.

Europoje reikalinga labiau individualizuota parama skirtingų ir specialiųjų poreikių turinčiam jaunimui, kuriam kyla didelė rizika nebaigti mokyklos ir patirti socialinį ar ekonominį nepriteklių. Taip pat turime tiesti tiltus tarp formaliojo švietimo ir savaiminio bei neformaliojo mokymosi. Visos tokios iniciatyvos, kaip naujasis Europos solidarumo korpusas, kurio tikslas – padėti jaunimui įgyti įgūdžių ir patirties dalyvaujant savanoriškoje veikloje, „Erasmus+“ lėšomis finansuojami vietos lygmens projektai ir aktyvesnis naudojimasis internetinėmis platformomis bei virtualiaisiais mainais, yra svarbios ir turėtų būti skatinamos. Mums taip pat reikia dar kartą patvirtinti judumo ir „eTwinning“ projektų, kuriais skatinamas Europos pilietiškumas, svarbą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, ministrų prašoma pasikeisti nuomonėmis ir pasidalyti patirtimi, susijusia su šiais klausimais:

1. ES pagrindinių vertybių peržiūra siekiant kurti stipresnę, darnesnę, socialiniais ir ekonominiais principais grindžiamą Europą: švietimo politika turi būti visa apimanti ir skatinti gerbti įvairovę Europos Sąjungoje. Tačiau neseniai paskelbti Tarptautinio moksleivių vertinimo programos (PISA) 2015 m. rezultatai rodo neigiamą poveikį, kurį socialiniai ir ekonominiai skirtumai daro bendram besimokančiojo išsilavinimui. Siekiant mažinti šiuos skirtumus ir nelygybę švietimo srityje, bus labai svarbu gerinti nepalankioje padėtyje esančių besimokančių asmenų ir darbuotojų lavinimosi įgūdžius, užtikrinant kokybišką švietimą ir mokymą. Kokių veiksmų valstybės narės imasi šioje srityje?
2. Švietimo ir mokymo politikoje liautis vadovautis principu „vienas būdas tinka visiems“: reikalingos labiau pritaikytos mokymo ir kitos programos, kuriomis skatinama individualizuota parama skirtingų ir specialiųjų poreikių turinčiam jaunimui, kuriam kyla didelė rizika nebaigti mokyklos ir dėl to patirti socialinį ir (arba) ekonominį nepriteklių. Ar ES valstybių narių siūlomos švietimo ir mokymo programos gali būti patobulintos nustačius nacionalinio ir Europos lygmens tikslus? Kaip valstybės narės remia mokytojų, ugdytojų ir kitų pedagogų nuolatinį profesinį ugdymą, įskaitant iniciatyvas, kuriomis jie skatinami dalytis savo patirtimi ir metodais, siekiant didesnės ir geresnės įtraukties įvairovėje?

Kad visi ministrai turėtų galimybę interaktyviu būdu visapusiškai dalyvauti svarstymuose, taip prisidedant prie produktyvios diskusijos, kalbama turėtų būti kuo glausčiau ir trumpiau. Tokiu būdu ministrai turės galimybę pririnkus pasisakyti daugiau nei po vieną kartą.

Pirmininkaujančios valstybės narės tikslas – kovo mėn. Europos Vadovų Tarybai pateikti apibendrinamąją ataskaitą, kurioje būtų akcentuotos pagrindinės išvados, suformuluotos Tarybos (visų atitinkamų sudėčių, prisidedančių įgyvendinant 2017 m. Europos semestrą) posėdžiuose.
